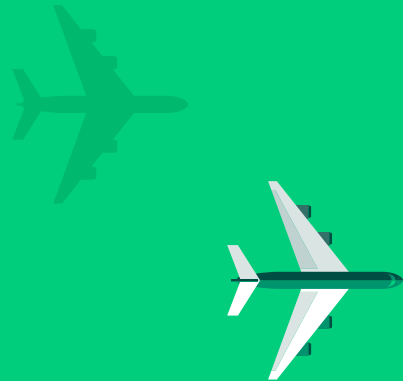

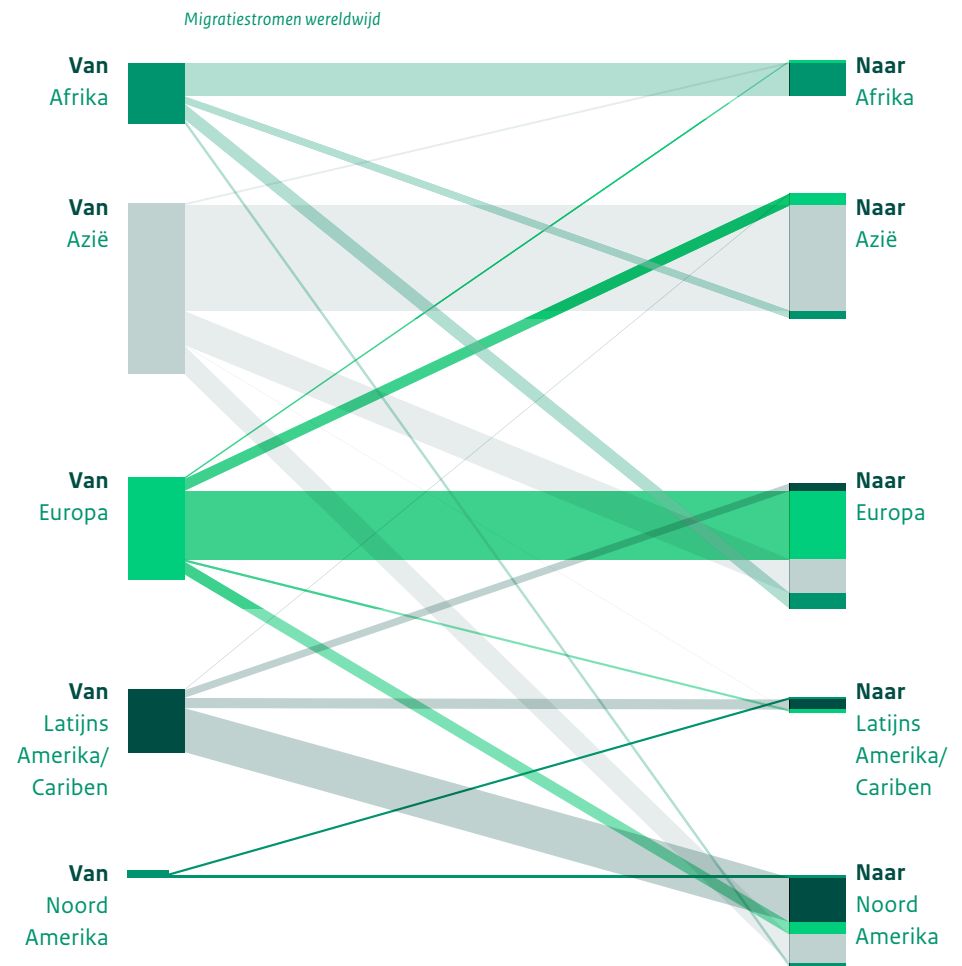
Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Migratie in beeld

WODC

	Voorwoord	7
Migratie door de tijd	Komen er steeds meer mensen naar Nederland?	11
	Vertrekken er ook mensen uit Nederland?	11
	Hoe verhouden instroom en uitstroom zich tot elkaar?	12
	Wanneer heb je een migratieachtergrond?	13
	Hoeveel Nederlanders hebben een migratieachtergrond?	13
	Waarom zijn er meer Nederlanders met een migratieachtergrond dan 20 jaar geleden?	14
	Hoe ziet de Nederlandse bevolking er nu uit?	15
	Waar wonen de meeste migranten?	16
	Waar komen migranten vandaan?	18
	Waarom komen mensen naar Nederland?	20
Werk en studie	Waar komen de meeste arbeidsmigranten vandaan?	25
	Hoeveel mensen komen als kennismigrant naar Nederland?	26
	Is Nederland aantrekkelijk voor studiemigranten?	27
Gezinsmigratie	Wat is een gezinsmigrant?	31
	Hoeveel gezinsmigranten zijn er in Nederland?	31
	Waar komen de meeste gezinsmigranten vandaan?	32
Asielmigratie	Hoeveel asielzoekers komen er naar Nederland?	37
	Hoeveel nareizigers zijn er?	38
	Waar komen asielzoekers vandaan?	38
	Hoeveel mensen krijgen een verblijfsvergunning?	39
	Vragen mensen vaak asiel aan in Nederland?	40
	Waar vluchten de meeste Syriërs heen?	41
	Nawoord	43
	Begrippenlijst	44
	Verantwoording	47
	Colofon	52

Bron: UN DESA

Voorwoord

Er zijn allerlei redenen waarom mensen hun land verlaten. Om een jaar te studeren in het buitenland, voor de liefde of voor werk. Maar het vertrek kan ook gedwongen zijn, bijvoorbeeld als gevolg van oorlog. Migratie kan tijdelijk of definitief zijn. Door technologische ontwikkelingen is het nu makkelijker om de wereld over te reizen. Tegelijk zijn grenzen niet voor iedereen open, en bepaalt je paspoort de mogelijkheden die je hebt.

Naar schatting wonen er op dit moment wereldwijd meer dan 250 miljoen mensen buiten hun geboorteland. Dat lijkt veel, maar toch is het niet meer dan drie op elke honderd mensen. De helft van alle mensen die hun land verlaten, blijft op hetzelfde continent. Vooral binnen Azië verhuizen veel mensen van het ene naar het andere land. De andere helft van de migranten wereldwijd verhuist naar een ander continent. Noord-Amerika is de populairste bestemming.

Migratiestromen van en naar Nederland kunnen niet los worden gezien van deze wereldwijde stromen; Nederlanders zijn overal op de wereld te vinden, en Nederland zelf wordt ook steeds diverser. Duitse studenten, Japanse ingenieurs, Syrische asielzoekers: zij vormen slechts een deel van alle migranten in Nederland. Migratie in Beeld geeft aan de hand van verschillende thema's een overzicht van de Nederlandse trends en cijfers op het gebied van migratie.

Migratie door de tijd

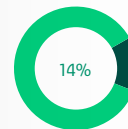
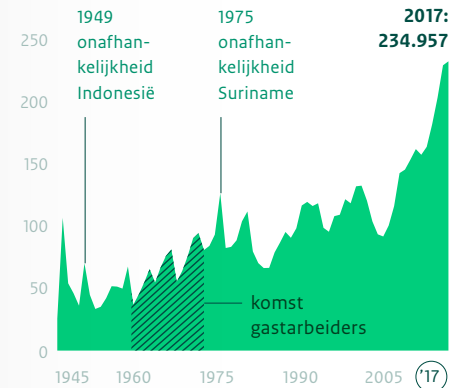
Mensen van over de hele wereld vestigen zich in Nederland. Soms voor even, soms voor altijd. Hoe ontwikkelt migratie zich?

Komen er steeds meer mensen naar Nederland?

Sinds 1945 komen er gemiddeld 96.000 mensen per jaar naar Nederland, bijvoorbeeld voor werk, de liefde, of asiel. De laatste tien jaar komen er meer mensen dan daarvoor.

Totaal aantal immigranten x 1000

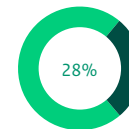
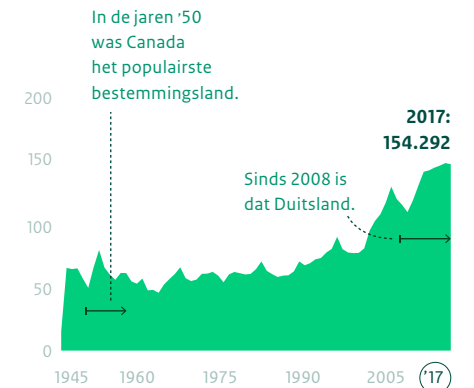

Een deel van de immigranten (14% in 2017) zijn Nederlanders die na verblijf in het buitenland weer terugkeren.

Vertrekken er ook mensen uit Nederland?

Veel mensen die naar Nederland komen, gaan ook weer weg. Van elke tien migranten die in 2007 aankwamen, waren er in 2017 zes alweer vertrokken.

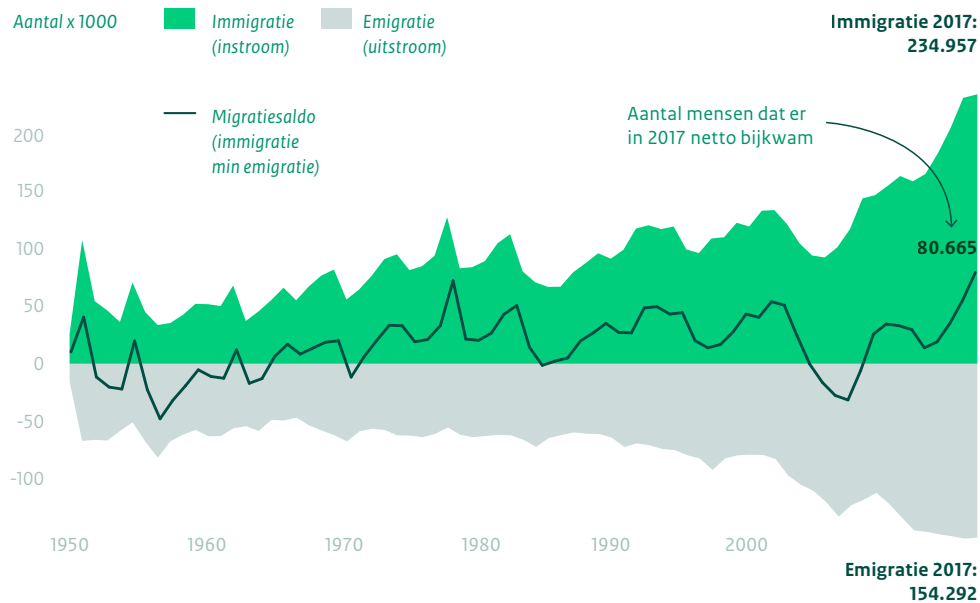
Totaal aantal emigranten x 1000

Ongeveer een derde van de mensen die Nederland verlieten, was hier geboren.

Hoe verhouden instroom en uitstroom zich tot elkaar?

Zowel immigratie als emigratie stijgt. De meeste jaren komen er meer mensen Nederland binnen dan er vertrekken.

Veel mensen die naar Nederland komen, gaan ook weer weg. Van elke tien migranten die in 2007 aankwamen, waren er in 2017 zes alweer vertrokken.

Wanneer heb je een migratieachtergrond?

Als een van je ouders in het buitenland geboren is, heb je een migratieachtergrond.

Ben je zelf ook in het buitenland geboren, dan ben je een eerste generatie migrant.

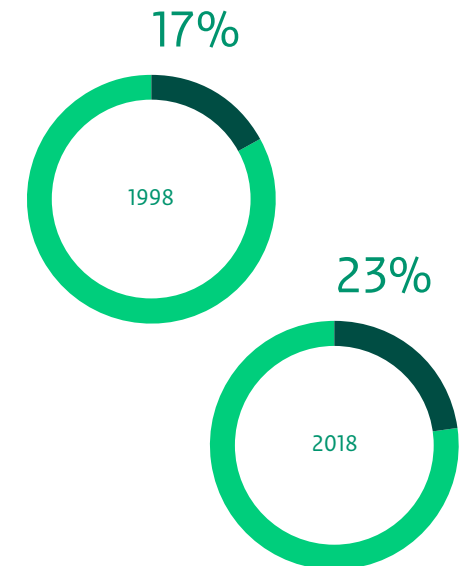

Ben je zelf in Nederland geboren, dan ben je een tweede generatie migrant.

Hoeveel Nederlanders hebben een migratieachtergrond?

Er zijn nu meer Nederlanders met een migratieachtergrond dan 20 jaar geleden.

Aandeel Nederlanders met een migratieachtergrond

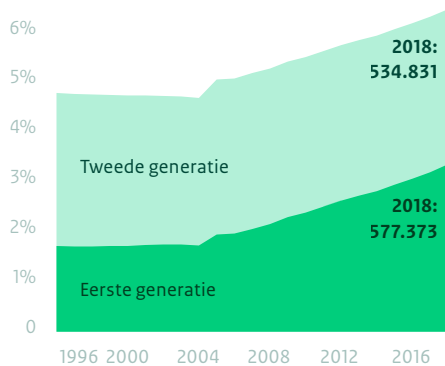

Bron: CBS

Waarom zijn er meer Nederlanders met een migratieachtergrond dan 20 jaar geleden?

De toename van EU-migranten komt vooral door groei van de eerste generatie.

EU-migranten als % van de Nederlandse bevolking

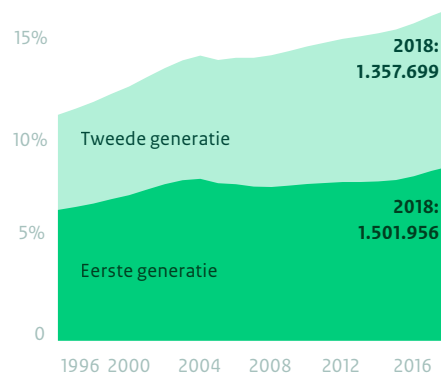

De groei komt deels door de komst van nieuwe migranten (eerste generatie), maar voor een groot deel ook doordat migranten hier kinderen krijgen (tweede generatie).

De toename van niet-EU-migranten komt vooral door groei van de tweede generatie.

Niet-EU-migranten als % van de Nederlandse bevolking

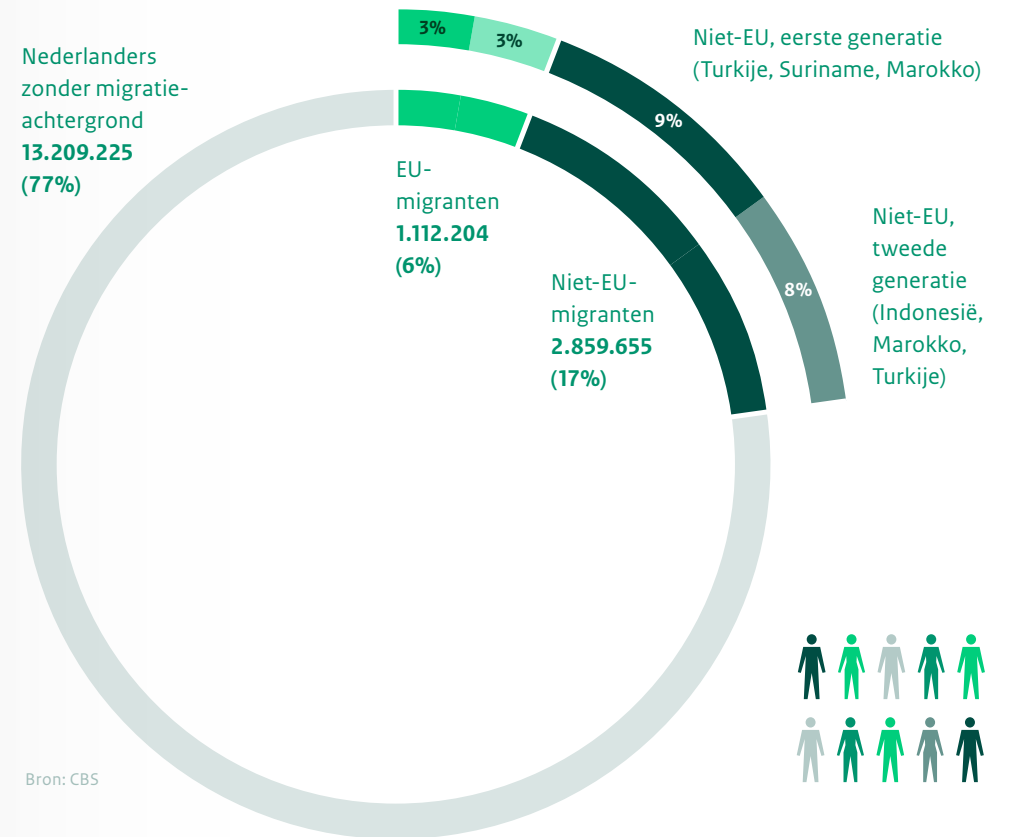

Bron: CBS

Hoe ziet de Nederlandse bevolking er nu uit?

Inwoners naar migratieachtergrond, generatie en grootste herkomstgroepen in 2018

EU, eerste generatie (Polen, Duitsland, VK)
EU, tweede generatie (Duitsland, België, VK)

Bron: CBS

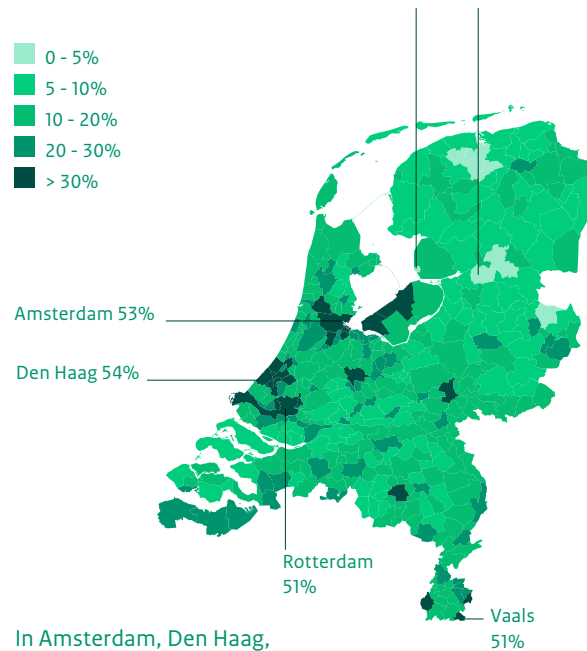
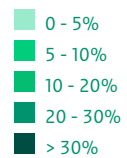

Waar wonen de meeste migranten?

Gemiddeld hebben Nederlandse gemeentes 15% inwoners met een migratieachtergrond. In kleine gemeentes ligt dit aandeel vaak lager en in stedelijke gebieden juist hoger.

Aandeel mensen met een migratieachtergrond per gemeente in 2018

De gemeentes met het kleinste aandeel mensen met een migratieachtergrond zijn Urk (4%) en Staphorst (4%).

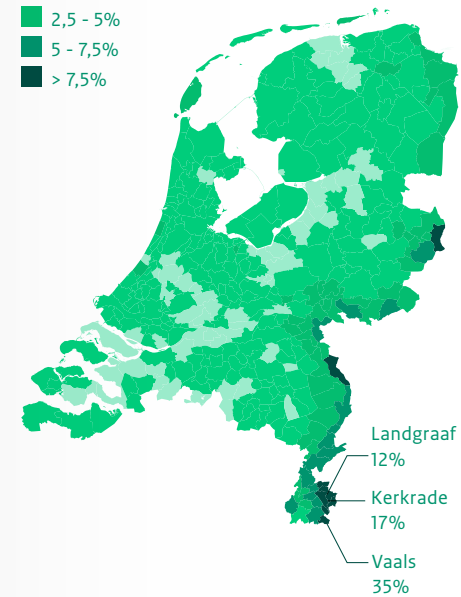
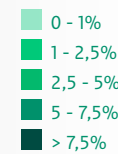

In Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Vaals wonen ongeveer evenveel mensen mét als zonder migratieachtergrond.

Bron: CBS

Aandeel mensen met een Duitse migratieachtergrond per gemeente in 2018

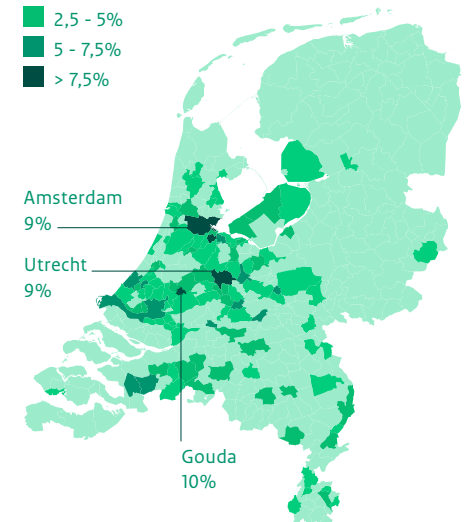
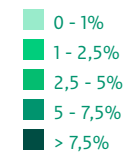
Migrantengroepen zijn verschillend over Nederland verdeeld. Zo wonen mensen met een Duitse herkomst vaak dichtbij de grens...

Bron: CBS

Aandeel mensen met een Marokkaanse migratieachtergrond per gemeente in 2018

... terwijl Marokkaanse Nederlanders vaker in de Randstad wonen.

Bron: CBS

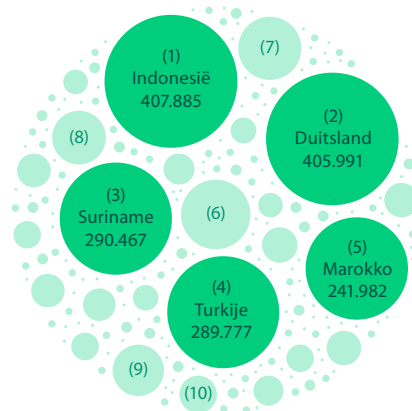

Waar komen migranten vandaan?

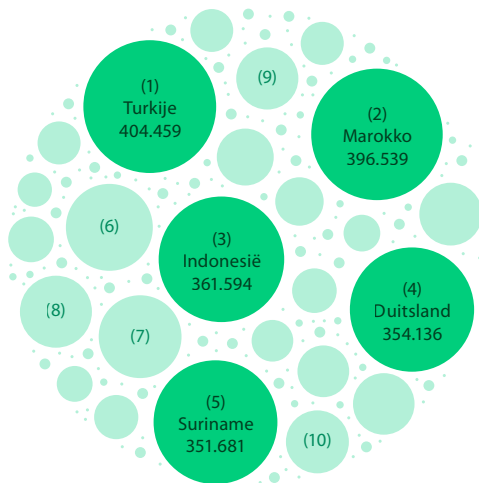
1998

In Nederland wonen mensen uit meer dan 195 landen. Toch kwam in 1998 meer dan de helft van alle mensen met een migratieachtergrond uit maar 5 landen.

Omvang herkomstgroepen 1998

Omvang herkomstgroepen 2018

2018

De top 5 bestaat nog steeds uit dezelfde landen, maar zij vormen nu een kleiner deel van alle herkomstgroepen.

Overige landen in de top 10 van 1998:

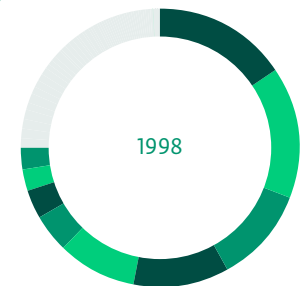
(6)	België	111.537
(7)	Voormalige Nederlandse Antillen	92.105
(8)	Verenigd Koninkrijk	66.781
(9)	Voormalig Joegoslavië	60.959
(10)	Italië	32.459

Overige landen in de top 10 van 2018:

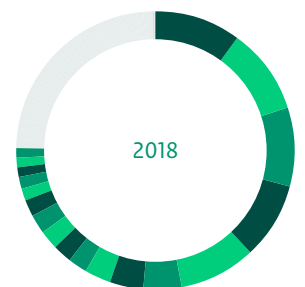
(6)	Polen	173.050
(7)	Voormalige Nederlandse Antillen	157.114
(8)	België	118.725
(9)	Syrië	90.771
(10)	Voormalige Sovjet-Unie	90.251

Nederland is dus de laatste jaren diverser geworden.

In 1998 komt driekwart van de mensen met een migratieachtergrond uit slechts 9 landen...

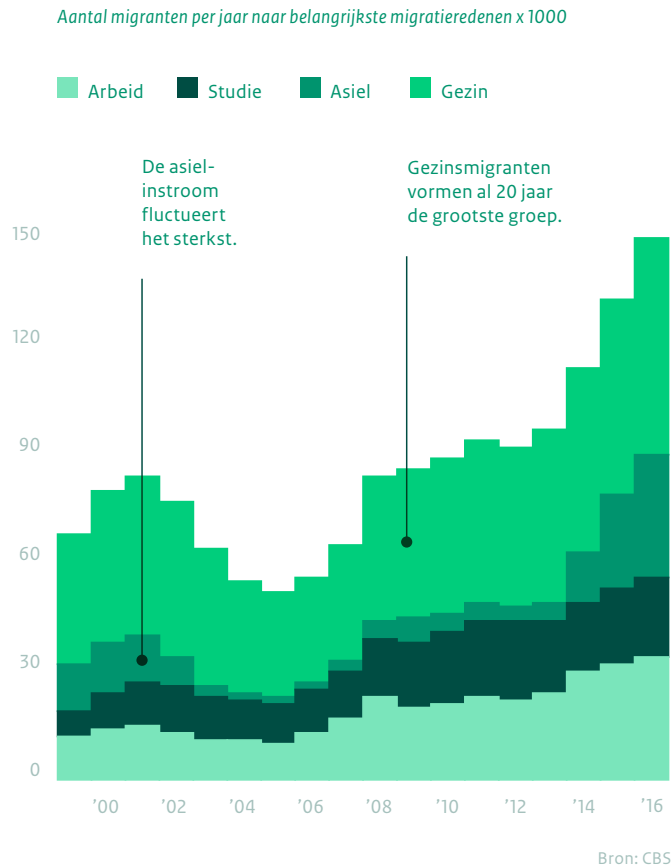
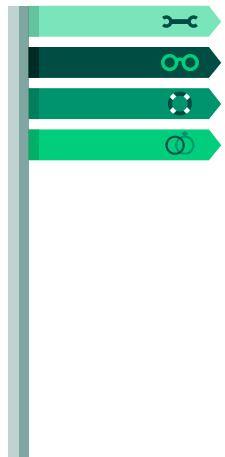
... in 2018 uit 18 landen.

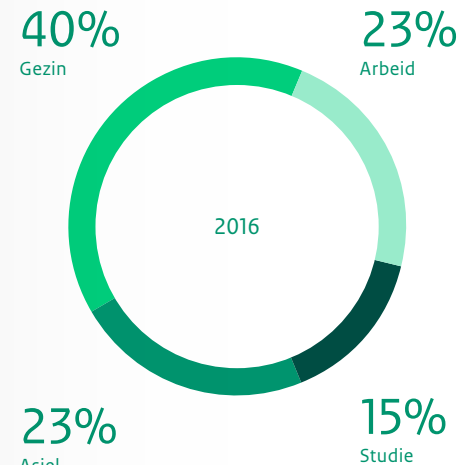
Bron: CBS

Waarom komen mensen naar Nederland?

Mensen komen om verschillende redenen naar Nederland, bijvoorbeeld voor werk of studie, voor familie, of om asiel aan te vragen.

Aandeel migranten per migratieredenen

Bron: CBS

Niet iedereen die komt, blijft. Of mensen blijven, hangt samen met de reden voor hun komst. Van de mensen die 10 jaar geleden naar Nederland kwamen, is een groot deel alweer vertrokken. Studenten vertrekken het vaakst.

- 78% van de studenten vertrekt binnen 10 jaar
- 70% van de arbeidsmigranten vertrekt binnen 10 jaar
- 51% van de gezinsmigranten vertrekt binnen 10 jaar
- 35% van de asielmigranten vertrekt binnen 10 jaar

Bron: CBS

Werk en studie

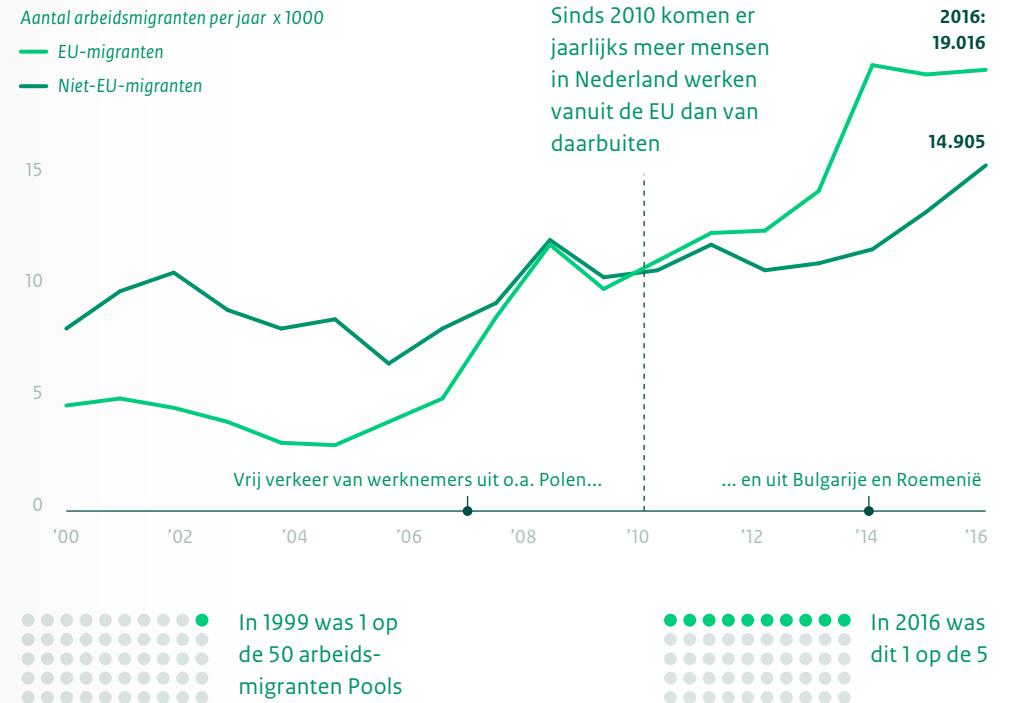

Een IT'er uit India,
 een Poolse bouwvakker,
 een Chinese student.
 Wie komen er in
 Nederland werken
 en studeren?

Waar komen de meeste arbeidsmigranten vandaan?

Sinds de uitbreiding van de EU in 2004 is het aantal mensen dat uit andere EU-landen naar Nederland komt voor werk flink gegroeid.

Bron: CBS

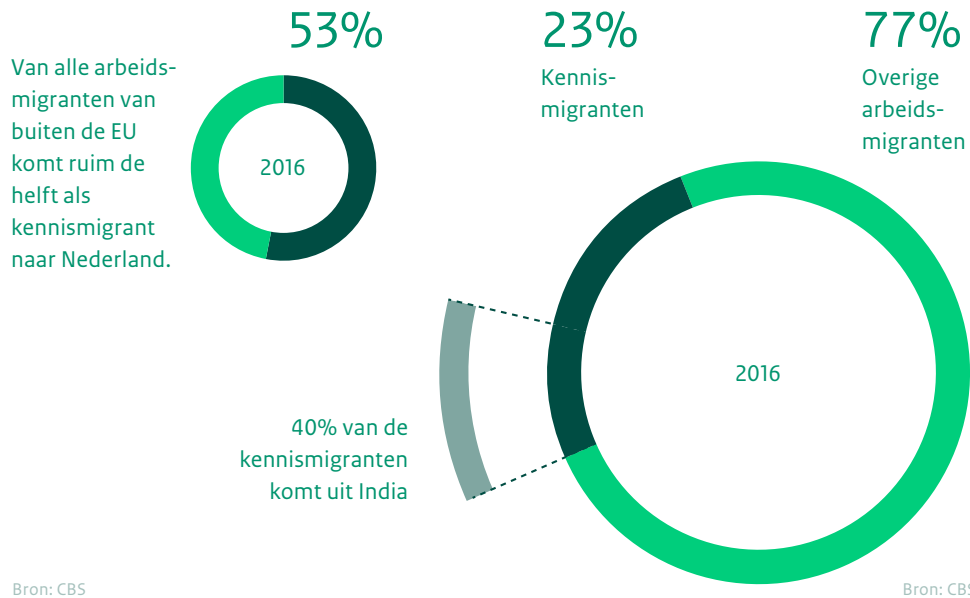
Hoeveel mensen komen als kennismigrant naar Nederland?

Kennismigranten zijn - vaak hoogopgeleide - arbeidsmigranten die via een speciale regeling naar Nederland komen.

Sinds 2005 zijn al meer dan 50.000 kennismigranten naar Nederland gekomen. Toch vormen ze maar een klein deel van alle arbeidsmigranten.

Aandeel kennismigranten van totaal arbeidsmigranten

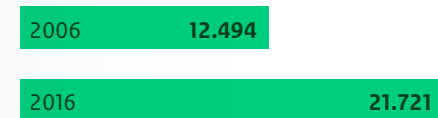

Is Nederland aantrekkelijk voor studiemigranten?

Er is een gestage toename van het aantal mensen dat naar Nederland komt om te studeren.

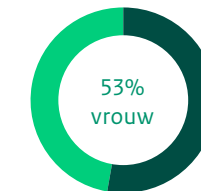
Meer dan de helft van alle studiemigranten is vrouw, terwijl dit voor minder dan een op de vier kennismigranten geldt.

Aantal studiemigranten per jaar

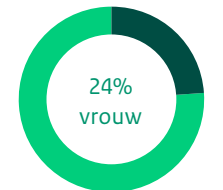

Man/vrouw verhouding 2016

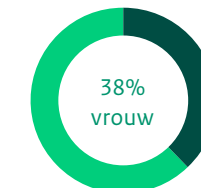
Studiemigranten

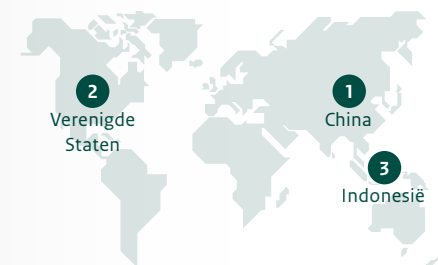
Kennismigranten

Overige arbeidsmigranten

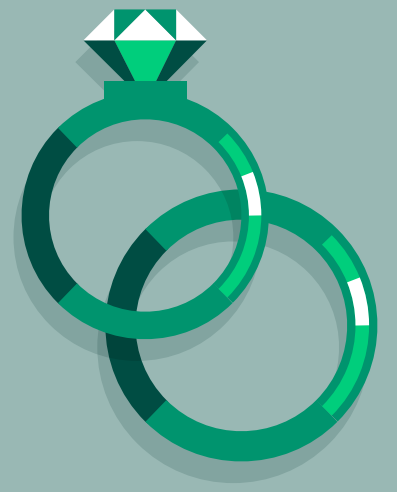
Top 3 herkomstlanden studiemigranten 2016

Bron: CBS

Bron: CBS

Gezins- migratie

Koningin Máxima is misschien de bekendste maar zeker niet de enige: gezinsmigranten vormen de grootste groep migranten.

Wat is een gezinsmigrant?

Gezinsmigranten zijn mensen die naar Nederland komen voor een partner, maar ook bijvoorbeeld kinderen die bij hun ouders in Nederland gaan wonen.

In 2016 zijn zes op de tien (58%) gezinsmigranten vrouw.

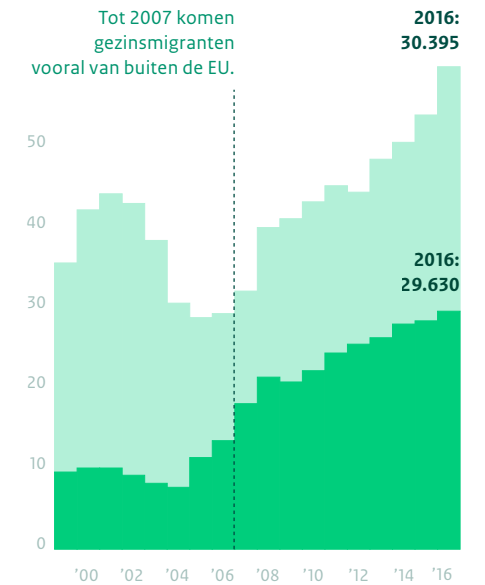

Bron: CBS

Hoeveel gezinsmigranten zijn er in Nederland?

Aantal gezinsmigranten per jaar x 1000

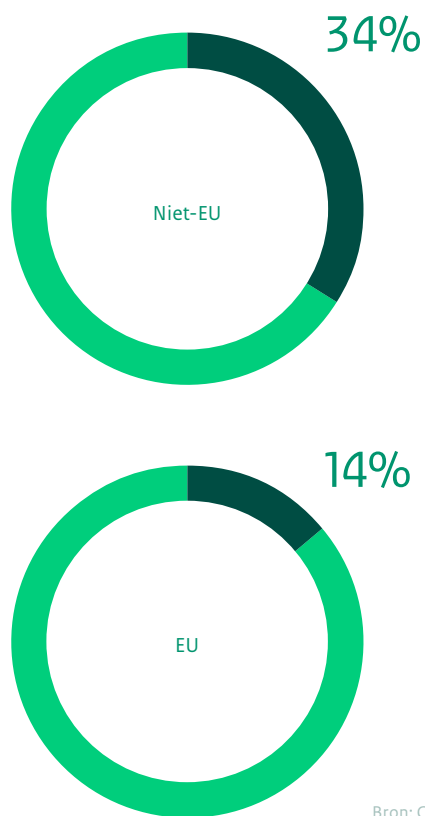
■ EU ■ Niet-EU

Bron: CBS

Een op de drie gezinsmigranten van buiten de EU zijn kinderen die zich bij hun ouders in Nederland voegen; EU-gezinsmigranten komen vaker voor een partner.

Gezinsmigranten < 18 jaar in 2016

Waar komen de meeste gezinsmigranten vandaan?

Waar gezinsmigranten vandaan komen, is in de afgelopen 15 jaar flink veranderd. Gezinsmigranten komen vaak uit landen waar ook arbeids- en asielmigranten vandaan komen.

Top 15 herkomstlanden gezinsmigranten 2016

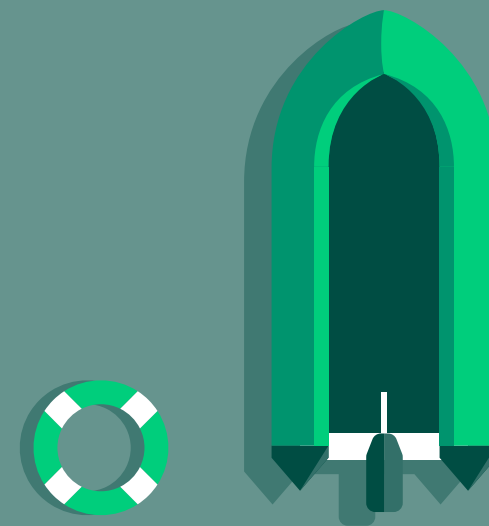
Aantal 2016 Aantal 2001 Positie 2001

	Aantal 2016	Aantal 2001	Positie 2001
1 Polen	8.775	840	13
2 Syrië	4.925	380	24
3 Duitsland	2.890	2.380	5
4 India	2.730	255	35
5 Voorm. Sovjet-Unie	2.130	2.685	4
6 Verenigd Koninkrijk	2.085	2.705	3
7 Italië	1.995	520	21
8 Turkije	1.975	4.745	1
9 Frankrijk	1.575	900	12
10 België	1.565	935	11
11 Spanje	1.550	480	22
12 VS	1.505	1.380	10
13 Bulgarije	1.505	115	52
14 Roemenië	1.405	225	39
15 Marokko	1.275	4.315	2

Bron: CBS

Asiel- migratie

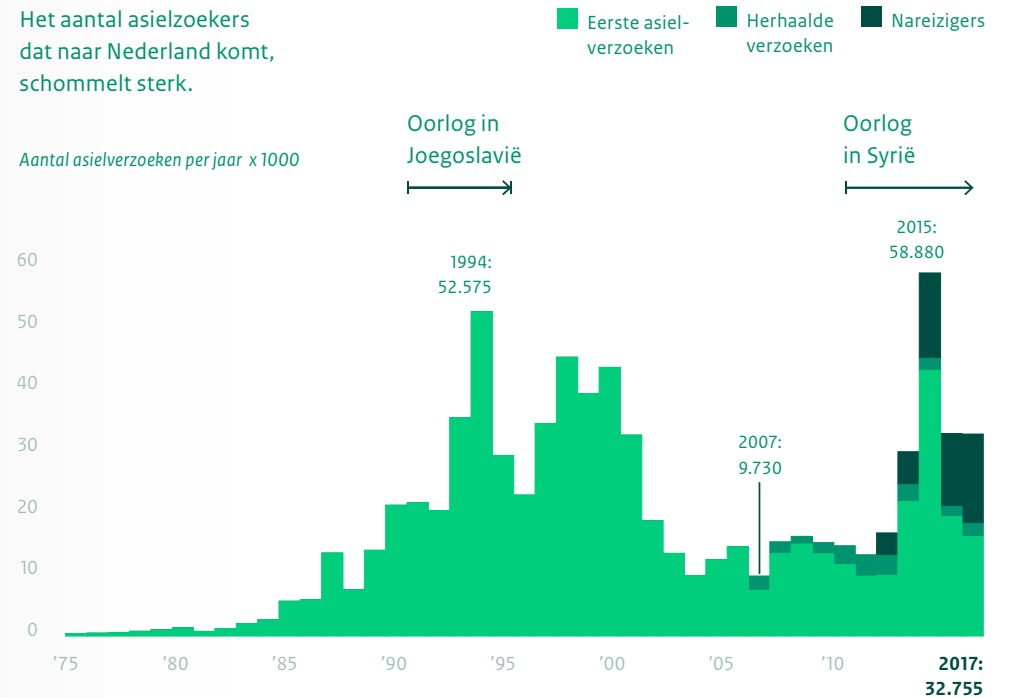

Asielzoekers zijn veel in het nieuws. Waar komen ze vandaan? En hoeveel mogen er blijven?

Hoeveel asielzoekers komen er naar Nederland?

Het aantal asielzoekers dat naar Nederland komt, schommelt sterk.

Sommige mensen van wie het asielverzoek is afgewezen, dienen opnieuw een aanvraag in. Dit heet een herhaald asielverzoek. Het aantal personen dat in een jaar naar Nederland komt, ligt daarom lager dan het totale aantal aanvragen in dat jaar.

Bron: CBS

Hoeveel nareizigers zijn er?

Statushouders mogen onder voorwaarden leden van hun gezin laten overkomen. Deze migranten noemen we nareizigers.

Aantal asielerzoeken

Van de nareizigers is bijna tweederde vrouw.

Driekwart van de eerste asielaanvragen werd door mannen gedaan.

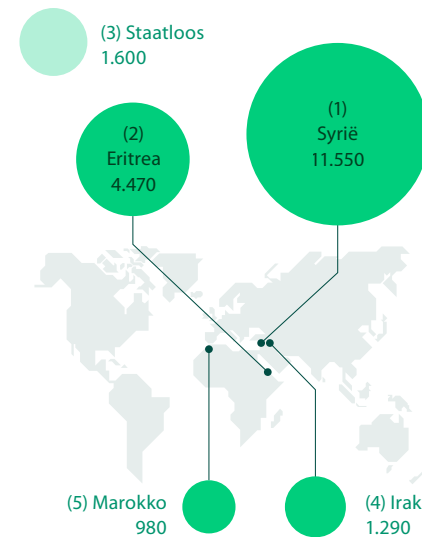

Bron: CBS

Waar komen asielerzoekers vandaan?

De herkomst van asielerzoekers hangt samen met de situatie in de wereld.

Top 5 herkomstlanden asielerzoekers in 2017 (eerste aanvragers en nareizigers)

Deze herkomstgroepen vormen samen 65% van alle asielerzoekers in 2017.

Bron: CBS

Hoeveel mensen krijgen een verblijfsvergunning?

Lang niet iedereen die asiel aanvraagt, krijgt ook een verblijfsvergunning. In 2017 werd meer dan tweederde van alle aanvragen afgewezen.

Niet iedereen heeft evenveel kans.

Syriërs hebben een relatief grote kans op het krijgen van een verblijfsvergunning asiel (70% in 2017).

Mensen uit landen als Albanië, Marokko en Servië krijgen in principe geen verblijfsvergunning asiel.

Bron: IND

Aantal toegekende verblijfsvergunningen asiel x 1000

Bron: CBS

Vragen mensen vaak asiel aan in Nederland?

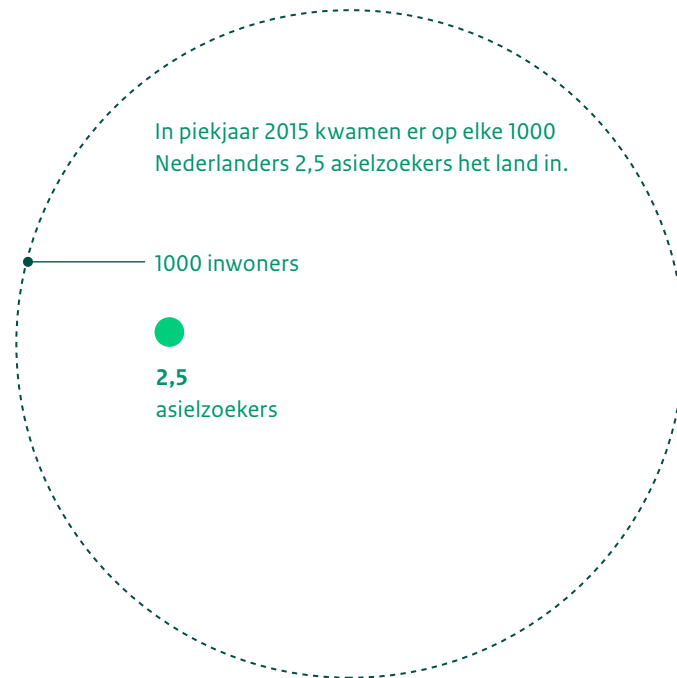
Aantal (eerste) asielverzoeken per 1000 inwoners in 2015

Bron: Eurostat

Tijdens de 'vluchtelingencrisis' kwamen er veel asielzoekers naar Europa. Niet alle landen ontvingen evenveel asielverzoeken.

In piekjaar 2015 kwamen er op elke 1000 Nederlanders 2,5 asielzoekers het land in.

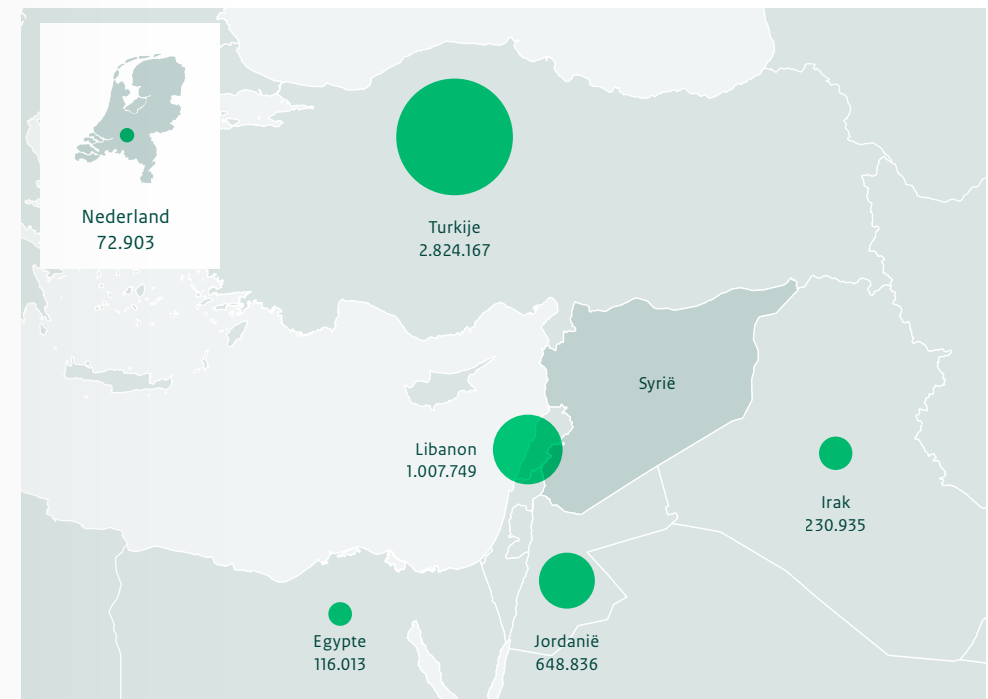

De meeste asielzoekers kwamen uit Syrië. In de EU werd bijna een derde van de aanvragen door Syriërs gedaan, in Nederland zelfs 43%.

Waar vluchten de meeste Syriërs heen?

Naar schatting verblijft zo'n 84% van de Syriërs die naar het buitenland zijn gevlucht in de omliggende landen, vooral in Turkije.

Aantal ontheemde Syriërs begin 2017

Bron: UNHCR, CBS

Nawoord

Migratie is een thema waar je haast niet omheen kunt. Niet alleen in de krant en de politiek, maar ook op verjaardagen; overal komt het onderwerp aan bod. In Migratie in Beeld hebben we de belangrijkste Nederlandse trends en cijfers op het gebied van migratie op een rij gezet.

Een aantal zaken valt hierbij op. Immigratie neemt toe. Hoewel vooral de komst van asielmigranten hierbij veel aandacht krijgt in de media, blijken gezinsmigranten al jaren de grootste groep migranten te vormen. Ook komen er veel mensen naar Nederland om te werken, de laatste jaren steeds vaker uit EU-landen. Nederland is door migratie steeds diverser geworden. Tegelijkertijd blijven mensen zonder migratieachtergrond in de meerderheid.

Er komen de afgelopen jaren meer migranten dan eerder naar Nederland, maar veel van hen vertrekken ook na een paar jaar weer. En dan zijn er ook nog Nederlanders die (al dan niet tijdelijk) naar het buitenland gaan. Migratie is dus duidelijk meer dan alleen mensen die zich in Nederland vestigen; het is een dynamisch geheel van komen en gaan.

Voor wie persoonlijke interesse heeft in het onderwerp of de discussie over migratie goed geïnformeerd aan wil gaan, biedt Migratie in Beeld een stevige basis. De komende jaren zal deze publicatie worden geüpdatet, zodat betrouwbare cijfers over migratie voor een breed publiek toegankelijk blijven.

Begrippenlijst

Arbeidsmigrant

Iemand die naar Nederland komt om hier te werken. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kennismigranten en reguliere arbeidsmigranten. Burgers van EU- en EFTA-landen hebben geen verblijfsvergunning nodig om in Nederland te kunnen werken.

Asielzoeker

Iemand die asiel heeft aangevraagd, maar nog geen verblijfsvergunning heeft.

Eerste generatie migrant

Iemand die in Nederland woont maar in het buitenland geboren is en van wie ook ten minste een van de ouders in het buitenland geboren is, noemen we een eerste generatie migrant.

EFTA

EFTA staat voor European Free Trade Association (Europese Vrijhandelsassociatie). Tot de EFTA behoren de volgende landen: IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland. Burgers afkomstig uit EFTA-landen kunnen in Nederland wonen en werken zonder verblijfsvergunning. De enige voorwaarde is dat zij een geldig identiteitsbewijs hebben.

Emigratie

Vertrek van mensen naar het buitenland. Als je verwacht meer dan acht maanden in het buitenland te zijn, moet je je uitschrijven uit het bevolkingsregister (Basisregistratie Personen; BRP). Het emigratiecijfer wordt bepaald op basis van uitschrijvingen uit de BRP.

EU

EU staat voor Europese Unie. Tot de EU behoren momenteel de volgende 28 landen: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk en Zweden. EU-burgers kunnen in Nederland wonen en werken zonder een verblijfsvergunning. De enige voorwaarde is dat zij een geldig identiteitsbewijs hebben.

Gezinsmigratie

Onder gezinsmigratie vallen zowel gezinsvorming als gezinshereniging. We noemen het gezinsvorming als iemand in Nederland komt wonen om te trouwen, een partnerschap af te sluiten, of te gaan samenwonen met een al in Nederland wonende partner, met wie de migrant nog nooit eerder heeft samengewoond. We noemen het gezinshereniging als iemand naar Nederland komt om te gaan wonen bij gezinsleden die al eerder naar Nederland zijn gekomen. Bij gezinshereniging bestaat de familieband al voordat iemand naar Nederland migreert. Gezinshereniging is alleen mogelijk voor partners, minderjarige kinderen en ouders van minderjarige kinderen. Meerderjarige kinderen van in Nederland wonende ouders, en ouders van in Nederland wonende volwassen kinderen komen niet in aanmerking voor gezinshereniging.

Herhaald asielverzoek

Wanneer een eerder asielverzoek is afgewezen, kan een asielzoeker onder voorwaarden een herhaald verzoek indienen bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Herkomst

Herkomst is de term die wordt gebruikt om aan te geven waar de wortels van mensen met een migratieachtergrond liggen. Voor eerste generatie migranten wordt herkomst gebaseerd op het land waar zij geboren zijn. Voor leden van de tweede generatie wordt herkomst gebaseerd op het geboorteland van de moeder, tenzij dat Nederland is. In dat geval bepaalt het geboorteland van de vader de herkomst. Herkomst hoeft dus niet overeen te komen met nationaliteit of geboorteland.

Immigratie

Als mensen vanuit het buitenland voor meer dan vier maanden in Nederland komen wonen, noemen we dat immigratie. Mensen moeten zich inschrijven in het Nederlandse bevolkingsregister (Basisregistratie Personen; BRP) als zij verwachten minimaal vier maanden in Nederland te blijven. Het immigratiecijfer wordt bepaald op basis van inschrijvingen in de BRP.

Kennismigrant / kennismigrantenregeling

De Nederlandse overheid heeft in 2005 de kennismigrantenregeling ingesteld, die het makkelijker maakt voor hoogopgeleide migranten van buiten de EU of EFTA om naar Nederland te komen voor het doen van hooggekwalificeerd werk. Om als kennismigrant naar Nederland te kunnen komen, moet je voldoen aan een aantal voorwaarden, waaronder een inkomenseis. Voor meer informatie over kennismigratie en de kennismigrantenregeling, zie [de website van de Immigratie- en Naturalisatiedienst \(IND\)](#).

Migratieachtergrond

In Nederland wonende mensen van wie ten minste een ouder in het buitenland is geboren, noemen we mensen met een migratieachtergrond. Er wordt verschil gemaakt tussen mensen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en mensen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie).

Migratiereden

De migratiereden geeft aan waarom iemand naar Nederland is gekomen. Migranten uit landen buiten de EU en EFTA kunnen zich niet zomaar in Nederland vestigen. Zij kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning. De migratiereden komt overeen met de grond waarop de verblijfsvergunning door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) wordt verstrekt: werk, studie, gezin of asiel. Burgers van EU- en EFTA-landen hebben geen verblijfsvergunning nodig om naar Nederland te komen. Voor hen is de migratiereden door het CBS afgeleid. Voor meer informatie hierover, zie de toelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#).

Migratiesaldo

Het verschil tussen het aantal mensen dat zich in een land vestigt (aantal immigranten) en het aantal mensen dat een land verlaat (aantal emigranten).

Nareiziger

Nareizigers zijn gezinsleden van een iemand met een asielstatus in Nederland, aan wie onder speciale voorwaarden een (afgeleide) verblijfsvergunning wordt verleend. Er is alleen recht op nareis wanneer dit binnen drie maanden na inwilliging van de asielaanvraag is aangevraagd door de al in Nederland wonende statushouder. Voor meer informatie over de procedure en voorwaarden, zie [de website van de Immigratie- en Naturalisatiedienst \(IND\)](#).

Staatloos

Iemand is staatloos wanneer diegene door geen enkele staat als onderdaan wordt beschouwd. Het betekent dat iemand geen nationaliteit heeft en dus nergens staatsburger is.

Statushouder

Een statushouder is een voormalige asielzoeker met een verblijfsvergunning asiel. Statushouders hebben daarmee het recht om in Nederland te verblijven. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) bepaalt of een asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsstatus. Voor meer informatie hierover, zie [de website van de IND](#).

Studiemigrant

Iemand die naar Nederland komt om te studeren. Studiemigranten moeten ingeschreven staan bij een onderwijsinstelling en een voltijds dagopleiding volgen. Burgers van EU- en EFTA-landen hebben geen verblijfsvergunning nodig om in Nederland te kunnen studeren.

Tweede generatie migrant

Iemand die in Nederland geboren is, maar van wie ten minste een van de ouders in het buitenland geboren is, noemen we een tweede generatie migrant.

Verblijfsvergunning

Document waaruit blijkt dat een niet-Nederlander (iemand zonder de Nederlandse nationaliteit) toestemming heeft om in Nederland te verblijven, voor werk, studie, om bij zijn/haar gezin te wonen, of vanwege asiel. Verblijfsvergunningen kunnen tijdelijk zijn, maar ook voor onbepaalde tijd. Burgers van EU- en EFTA-landen kunnen in Nederland wonen zonder verblijfsvergunning.

Vrijheid van verkeer van werknemers

Burgers van een EU- of EFTA-land kunnen werken in Nederland zonder dat zij hier een vergunning voor nodig hebben. Na toetreding tot de EU gold voor een aantal landen dat burgers een zogeheten tewerkstellingsvergunning nodig hadden om in Nederland te kunnen werken. Deze restricties zijn per 1 mei 2007 opgeheven voor Slovenië, Hongarije, Tsjechië, Estland, Letland, Slowakije, Litouwen en Polen; per 1 januari 2014 voor Roemenië en Bulgarije; en per 1 juli 2018 voor Kroatië.

Verantwoording

Hier volgt een overzicht van de gegevens die gebruikt zijn voor de visualisaties in Migratie in Beeld. Ook geven we waar nodig een toelichting op de gebruikte termen en categorieën in de visualisaties. Voor de leesbaarheid hebben we in de teksten zelf zo weinig mogelijk definities gegeven en technische termen proberen te vermijden. In deze verantwoording lichten we daarom toe op wie de cijfers precies betrekking hebben.

Voorwoord

Pagina 6 - Migratiestromen wereldwijd

Deze figuur geeft de grootste migratiestromen weer. Omwille van de leesbaarheid zijn kleine migratiestromen weggelaten, zoals die van en naar Oceanië.

Het aantal migranten wereldwijd is geschat door United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA) op basis van het aantal (eerste generatie) migranten dat in 2017 in elk land woonachtig is. Daarbij is waar mogelijk gebruik gemaakt van informatie over het geboorteland van inwoners. Voor meer informatie over de dataverzameling en werkwijze, zie [de website van UN DESA](#). Hier is het document met de documentatie ('Documentation') te downloaden.

Komen er steeds meer mensen naar Nederland?

Pagina 11 - Totaal aantal immigranten

Totaal aantal nieuwe inschrijvingen van immigranten in het bevolkingsregister (BRP) per jaar. In de categorie 'Nederlands' vallen alle immigranten die in Nederland geboren zijn.

Vertrekken er ook mensen uit Nederland?

Pagina 11 - Totaal aantal emigranten

Totaal aantal uitschrijvingen uit het bevolkingsregister (BRP) van emigranten per jaar. In de categorie 'Nederlands' vallen alle emigranten die in Nederland geboren zijn.

Hoe verhouden instroom en uitstroom zich tot elkaar?

Pagina 12 - Migratiesaldo

Het verschil tussen het aantal inschrijvingen en uitschrijvingen in het bevolkingsregister (BRP) per jaar. In de categorie 'Nederlands' vallen alle mensen die in Nederland geboren zijn.

Pagina 12 - Binnen 10 jaar vertrokken

Vertrek van mensen met een migratieachtergrond die in 2007 naar Nederland zijn gemigreerd. De immi- en emigratiecijfers waarop deze infographic is gebaseerd wijken iets af van de cijfers in de figuren met totaal aantal immi- en emigranten. Dit komt omdat in deze infographic mensen zonder migratieachtergrond in deze infographic niet zijn meegenomen.

Hoeveel mensen hebben een migratieachtergrond?

Pagina 13 - Aandeel Nederlanders met een migratieachtergrond

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatie migratieachtergrond op 1 januari 1998 en 1 januari 2018.

Waarom zijn er meer Nederlanders met een migratieachtergrond dan 20 jaar geleden?

Pagina 14 - EU-migranten als % van de Nederlandse bevolking en Niet-EU-migranten als % van de Nederlandse bevolking

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatie migratieachtergrond. De categorie EU omvat zowel EU- als EFTA-burgers.

Hoe ziet de Nederlandse bevolking er nu uit?

Pagina 15 - Inwoners naar migratieachtergrond, generatie en grootste herkomstgroepen in 2018

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatie migratieachtergrond. De categorie EU omvat zowel EU- als EFTA-burgers.

Waar wonen de meeste migranten?

Pagina 16 - Aandeel mensen met een migratieachtergrond per gemeente in 2018

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatie migratieachtergrond per gemeente, op 1 januari 2018.

Pagina 17 - Aandeel mensen met een Duitse migratieachtergrond per gemeente in 2018

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatiemigratieachtergrond per gemeente, op 1 januari 2018.

Pagina 17 - Aandeel mensen met een Marokkaanse migratieachtergrond per gemeente in 2018

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatie Marokkaanse migratieachtergrond per gemeente, op 1 januari 2018.

Waar komen migranten vandaan?

Pagina 18 - Omvang herkomstgroepen 1998

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatie migratieachtergrond naar herkomstland, gemeten op 1 januari 1998. Het aantal herkomstlanden is groter dan het aantal landen dat de wereld momenteel telt, omdat een deel van de migranten uit landen komt die inmiddels niet meer bestaan. Voor de vergelijkbaarheid zijn in deze figuur landen samengenomen die inmiddels uiteen gevallen zijn. Het gaat hierbij om Joegoslavië, de Nederlandse Antillen (inclusief Aruba), de Sovjet Unie en Tsjecho-Slowakije.

Pagina 18 - Omvang herkomstgroepen 2018

Inwoners van Nederland met een eerste of tweede generatie migratieachtergrond naar herkomstland, gemeten op 1 januari 2018. Het aantal herkomstlanden is groter dan het aantal landen dat de wereld momenteel telt, omdat een deel van de migranten uit landen komt die inmiddels niet meer bestaan. Voor de vergelijkbaarheid zijn in deze figuur landen samengenomen die inmiddels uiteen gevallen zijn. Het gaat hierbij om Joegoslavië, de Nederlandse Antillen (inclusief Aruba), de Sovjet Unie en Tsjecho-Slowakije.

Waarom komen mensen naar Nederland?

Pagina 20 - Aantal migranten per jaar naar belangrijkste migratieredenen

Immigratie van mensen met een migratieachtergrond naar reden, afgerond op vijftallen.

Voor mensen die een visum nodig hebben, is de migratiereden gebruikt die bij aankomst in Nederland door de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) is geregistreerd. Het gaat hierbij om burgers van landen die niet behoren tot de EU of EFTA. EU- en EFTA-burgers hebben geen visum nodig. Voor hen is de migratiereden afgeleid door het CBS. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#). Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben zijn niet opgenomen in deze figuur. Ook mensen van wie de migratiereden onbekend is, zijn niet meegenomen. De totalen wijken dus af van de eerder gerapporteerde immigratiecijfers waarin deze groepen wel zijn meegemeld.

Pagina 21 - Vertrek na 10 jaar naar belangrijkste migratieredenen

Emigratie van mensen met een migratieachtergrond die in 2007 naar Nederland gekomen zijn, uitgesplitst naar migratiereden.

Voor mensen die een visum nodig hebben, is de migratiereden gebruikt die bij aankomst in Nederland door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is geregistreerd. Het gaat hierbij om burgers van landen die niet behoren tot de EU of EFTA. EU- en EFTA-burgers hebben geen visum nodig. Voor hen is de migratiereden afgeleid door het CBS. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#). Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben zijn niet opgenomen in deze figuur. Ook mensen van wie de migratiereden onbekend is, zijn niet meegenomen.

Waar komen de meeste arbeidsmigranten vandaan?

Pagina 25 - Aantal arbeidsmigranten per jaar

Jaarlijks aantal personen met een migratieachtergrond dat als arbeidsmigrant naar Nederland is gekomen, naar EU/niet-EU. De categorie EU omvat zowel EU- als EFTA-burgers. Voor deze personen is de migratiereden afgeleid door het CBS; voor niet-EU en niet-EFTA arbeidsmigranten is de door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) geregistreerde migratiereden gebruikt. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#). Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben, zijn niet opgenomen in deze figuur.

Hoeveel mensen komen als kennismigrant naar Nederland?

Pagina 26 - Aandeel kennismigranten van totaal arbeidsmigranten

Aandeel kennismigranten van het totale aantal arbeidsmigranten in 2016. Voor EU- en EFTA-burgers is de migratiereden afgeleid door het CBS; voor niet-EU en niet-EFTA migranten is de door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) geregistreerde migratiereden gebruikt. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#). Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben, zijn niet opgenomen in deze figuur. Waar we spreken over 'arbeidsmigranten van buiten de EU' bedoelen we arbeidsmigranten die niet uit EU- of EFTA-landen afkomstig zijn.

Is Nederland aantrekkelijk voor studiemigranten?

Pagina 27 - Aantal studiemigranten per jaar

Aantal personen met een migratieachtergrond dat als studiemigrant naar Nederland is gekomen in 2006 en 2016. Voor burgers van EU- en EFTA-landen is de migratiereden afgeleid door het CBS; voor niet-EU en niet-EFTA studiemigranten is de door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) geregistreerde migratiereden gebruikt. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#). Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben, zijn niet opgenomen in deze figuur.

Pagina 27 - Man/vrouw verhouding 2016

Deze figuur is gebaseerd op het aantal personen met een migratieachtergrond dat in 2016 als studiemigrant, kennismigrant of arbeidsmigrant naar Nederland is gekomen, opgesplitst in geslacht. Voor migranten van EU- en EFTA-landen is de migratiereden afgeleid door het CBS; voor niet-EU en niet-EFTA migranten is de door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) geregistreerde migratiereden gebruikt. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#).

Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben, zijn niet opgenomen in deze figuur.

Hoeveel gezinsmigranten zijn er in Nederland?

Pagina 31 en 32 - Aantal gezinsmigranten per jaar en Gezinsmigranten < 18 jaar in 2016

Aantal personen met een migratieachtergrond dat jaarlijks als gezinsmigrant naar Nederland is

gekomen, naar EU/niet-EU. De categorie EU omvat zowel EU- als EFTA-burgers. Voor deze personen is de migratiereden afgeleid door het CBS; voor niet-EU en niet-EFTA gezinsmigranten is de door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) geregistreerde migratiereden gebruikt. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#). Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben, zijn niet opgenomen in deze figuur.

Gezinsmigranten zijn opgesplitst in een minderjarige (jonger dan 18 jaar) en meerderjarige groep (18 jaar en ouder). Waar gezinsmigranten minderjarig zijn wordt aangenomen dat zij als kind naar in Nederland wonende ouders zijn gemigreerd. We kunnen echter niet uitsluiten dat er onder de meerderjarige gezinsmigranten ook enkele kinderen zitten die zich bij in Nederland wonende ouders hebben gevoegd.

Waar komen de meeste gezinsmigranten vandaan?

Pagina 32 en 33 - Top 15 herkomstlanden gezinsmigranten 2016

Deze figuur is gebaseerd op aantal personen met een migratieachtergrond dat jaarlijks als gezinsmigrant naar Nederland komt, naar herkomstland. Voor EU- en EFTA-burgers is de migratiereden afgeleid door het CBS; voor niet-EU en niet-EFTA gezinsmigranten is de door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) geregistreerde migratiereden gebruikt. Voor meer informatie over afgeleide migratiereden, zie de tabeltoelichting bij de tabel 'Immigranten; migratiereden, sociaaleconomische categorie' op [CBS Statline](#). Mensen die (op moment van aankomst in Nederland) de Nederlandse nationaliteit hebben, zijn niet opgenomen in deze figuur.

Hoeveel asielzoekers komen er naar Nederland?

Pagina 37 - Aantal asielverzoeken per jaar

Aantal eerste en herhaalde asielaanvragen en aantal nareizigers zoals geregistreerd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), afgerond op vijftallen. Sinds 2007 kunnen we herhaalde aanvragen onderscheiden van eerste aanvragen; daarnaast worden sinds 2012 nareizigers apart geregistreerd. Het aantal eerste asielaanvragen en nareizigers betreft individuele personen. Nareizigers worden als zodanig geregistreerd op het moment dat zij Nederland inreizen. De cijfers over nareizigers in de tabel hebben dus betrekking op daadwerkelijk ingereisde personen en niet op nareisaanvragen.

Hoeveel nareizigers zijn er?

Pagina 38 - Aantal asielverzoeken

Aantal eerste en herhaalde asielaanvragen en aantal nareizigers zoals geregistreerd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), afgerond op vijftallen. Sinds 2007 kunnen we herhaalde aanvragen onderscheiden van eerste aanvragen; daarnaast worden sinds 2012 nareizigers apart geregistreerd. Het aantal eerste asielaanvragen en nareizigers betreft individuele personen. Nareizigers worden als zodanig geregistreerd op het moment dat zij Nederland inreizen. De cijfers over nareizigers in de tabel hebben dus betrekking op daadwerkelijk ingereisde personen en niet op nareisaanvragen.

Waar komen asielzoekers vandaan?

Pagina 38 - Top 5 herkomstlanden asielzoekers in 2017 (eerste aanvragers en nareizigers)

Aantal asielzoekers (eerste aanvragers en nareizigers) dat naar Nederland is gekomen, naar herkomst, in 2017. Herhaalde aanvragen zijn hierin niet meegenomen, omdat die betrekking hebben op zaken en niet op personen.

Hoeveel mensen krijgen een verblijfsvergunning?

Pagina 39 - [bij tekst over kans op een vergunning asiel]

De gepresenteerde informatie is gebaseerd op Kerncijfers Asiel en Migratie (december 2017) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit document is te downloaden via [de website van de Rijks-overheid](#).

Pagina 39 - Aantal toegekende verblijfsvergunningen asiel

Jaarlijks aantal toegekende verblijfsvergunningen asiel, afgerond op vijftallen. Vergunningen toegekend aan nareizigers vallen hier ook onder. Tot 2011 werden daarnaast ook uitgenodigde vluchtelingen (ongeveer 500 per jaar) meegeteld in het aantal toegekende asielvergunningen. Voor meer informatie over uitgenodigde vluchtelingen, zie de tabel 'Uitgenodigde vluchtelingen; nationaliteit, geslacht en leeftijd' op [CBS Statline](#).

Deze cijfers wijken af van de cijfers in de figuur 'Aantal migranten per jaar naar belangrijkste migratiereden', omdat de cijfers hier gebaseerd zijn op toegekende vergunningen. De eerdere figuur gaat over het aantal asielmigranten dat zich inschreef in het bevolkingsregister (BRP). Die cijfers bevatten wel uitgenodigde vluchtelingen en voor een deel asielzoekers die (nog) geen verblijfsvergunning hebben.

Vragen mensen vaak asiel aan in Nederland?

Aantal (eerste) asielverzoeken per 1000 inwoners in 2015

Aantal asielaanvragen per 1000 inwoners in 2015 in een selectie van Europese landen. Berekend op basis van eerste asielaanvragen en inwoneraantallen verkregen uit de databank van Eurostat. De cijfers zijn te vinden in de map 'Population and social conditions'.

Pagina 40 - [bij tekst over asielverzoeken door Syriërs in 2015]

Aandeel eerste asielaanvragen gedaan door Syriërs van totaal aantal eerste aanvragen in de EU en in Nederland. Berekend op basis van eerste asiel-aanvragen van Syriërs verkregen uit [de databank van Eurostat](#). De cijfers zijn te vinden in de map 'Population and social conditions'.

Waar vluchten de meeste Syriërs heen?

Pagina 41 - Aantal ontheemde Syriërs begin 2017

Aantal gevluchte Syriërs in de regio; data via United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). Het aantal Syriërs in Nederland is gebaseerd op CBS cijfers van 1 januari 2017. Dit is het aantal Syriërs dat ingeschreven staat in het bevolkingsregister (BRP). De cijfers van het CBS en UNHCR zijn op verschillende manieren verzameld en zijn daardoor niet volledig vergelijkbaar. Desondanks geven de cijfers een goede indicatie van hoe het aantal Syriërs in Nederland zich verhoudt tot het aantal gevluchte Syriërs in de regio. Voor meer informatie over de dataverzameling van UNHCR, zie [de UNHCR website](#).

Colofon

© 2018 WODC

Grafisch ontwerp:
Schwandt Information Design

Drukwerk:
Xerox

Dit is een publicatie van het WODC,
in samenwerking met het CBS.

Aan de publicatie hebben mee-
gewerkt (op alfabetische volgorde):

Mieke Maliepaard
Manon van der Meer
Sanne Noyon
Djamila Schans

Publicaties van het WODC geven
niet het standpunt van de Minister
van Justitie en Veiligheid weer.

Alle rapporten van het WODC zijn
gratis te downloaden: www.wodc.nl